

IN MEMORIAM

GERO KURT KARL MARIA MERHART VON BERNEGG

Dne 4. marca 1959. leta je v Kreuzlingenu v Švici umrl eden najpomembnejših nemških arheologov — prazgodovinarjev. Rodil se je 17. oktobra 1886. leta v Brengenzu (Vorarlberg) v Avstriji. Promoviral je iz geologije leta 1913 na univerzi v Münchenu. Istega leta je postal tudi asistent v antropološko-prazgodovinskem inštitutu v Münchenu. V prvi svetovni vojni je prišel v rusko ujetništvo. Od leta 1919 do 1921 je bil predstojnik prazgodovinskega oddelka v muzeju v Jenisejsku v Sibiriji. Po vrnitvi iz Rusije se je habilitiral 1924. leta v Innsbrucku, kjer je bil tudi do 1927. leta docent. Leta 1927 je bil nameščen kot asistent v Centralnem muzeju rimsko-germanskega inštituta v Mainzu. Že 1. maja 1928. leta je bil postavljen za rednega profesorja za prazgodovino na Phillipsovi univerzi v Marburgu ob Lahni, kjer je imel katedro do 1942. leta, ko je bil upokojen. Ponovno je bil izbran po vojni 1945. leta na staro mesto, kjer je ostal do 1949. leta kljub težki bolezni, ko je bil ponovno upokojen.

S prihodom na marburško univerzo, kjer je osnoval tudi prazgodovinsko katedro, se je Merhart predvsem posvetil pedagoškemu delu. Iz njegove šole je izšla dolga vrsta pomembnih predvsem nemških znanstvenikov, ki danes zastopajo prazgodovino. Nič manj plodno ni bilo Merhartovo znanstveno delo. Po študiju geolog se je zelo hitro vživel v prazgodovinsko arheologijo in tu napisal pomembne članke in razprave posebno iz kovinske dobe. Zelo majhno je število razprav, ki bi se dotikale geologije, čeprav je njegova disertacija obravnavala ravno to stroko (Kreide und Tertiär zwischen Hochblanken und Rhein). Iz časa, ko je bil Merhart upravitelj v muzeju v Jenisejsku, je nekoliko zelo pomembnih razprav, ki obravnavajo razne periode v Sibiriji. Takšne so »The paleolithic period in Sibiria«, »Bronzezeit am Jenissei«, itd. S tem je v dokajšni meri približal razne tamkajšnje probleme tudi evropskim raziskovalcem, včasih pa je tudi sploh prvi obvestil o tamkajšnjih najdbah.

Drugo obdobje v Merhartovem znanstvenem delovanju nastane, ko se vrne v Evropo. Njegovo bivanje v Innsbrucku je imelo dokajšen vpliv na problematiko, s katero se je začel ukvarjati. Predvsem je posvetil zelo veliko pažnjo prazgodovini alpskega področja, ker je opazil velik pomen vzhodnih Alp, ki so ga te imele v času bronaste in železne dobe, bodisi da so dajale ali pa sprejemale razne vplive iz Podonavja, z Balkana ali pa iz Italije in Srednje Evrope. Med najpomembnejša dela te vrste spadajo poleg manjših člankov »Donauländische Beziehungen der früheisenzeitlichen Kulturen Mittelitaliens«, »Studien über einige Gattungen von

Bronzegefäßen«, »Panzer-Studie«, »Geschnürte Schienen«, »Ueber blecherne Zierbuckel (Faleren)« itd. Vse te razprave, čeprav obravnavajo samo eno vrsto orožja ali pa orodja, se dotikajo tako kronoloških kakor tudi drugih momentov, ki so pomembni za tolmačenje obrti, kulturne ravni, socialnega stanja in podobnih problemov kovinske dobe. Z objavo takšnih razprav je Merhart v veliki meri osvetlil mnoge probleme v prazgodovini ter podal temelj za splošno sintetično sliko kovinske dobe vzhodnoalpskega področja v zvezi z Balkanom, Panonsko ravnino, Italijo in Srednjo Evropo.

Smrt prof. Merharta je glede na njegovo pedagoško in znanstveno delo zelo težko prizadela ne samo nemško, temveč evropsko prazgodovino.

P. Korošec